

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) не завершується прийняттям рішення про затвердження «Місцевого плану управління відходами Боратинської сільської територіальної громади».

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації МПУВ, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Виконавчий комітет Боратинської сільської ради, як замовник документа державного планування, розробляє заходи які повинні забезпечувати можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;
- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування – на даний час негативні наслідки, зумовлені виконанням документа державного планування не передбачаються;
- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доведені до відома природоохоронних органів і органів охорони здоров'я, а також громадськості.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля на різних стадіях виконання документа державного планування, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;
- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;
- періодичність вимірювання показників, методів їх визначення, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;
- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного

планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків. У такому разі зміни, що вносяться до документа державного планування, підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан реалізації МПУВ;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог;
- перевірки того, що МПУВ виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Замовник відповідальний за здійснення моніторингу та здійснює моніторинг.

З метою забезпечення здійснення моніторингу рекомендується щоб замовник своїм рішенням утворював групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи) та визначав їх склад та порядок роботи. Організація моніторингу вимагає визначення того, хто повинен здійснювати моніторинг, хто повинен забезпечувати доступ до результатів, що має бути предметом моніторингу, яка інформація повинна оприлюднюватися (безпосередні дані вимірювань або результати їх аналізу), де слід здійснювати моніторинг, з якою періодичністю і протягом якого часу, коли слід оприлюднити результати, які методи моніторингу та поширення інформації слід використовувати.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Для організації моніторингу виконання МПУВ пропонується створити Комітет з управління впровадженням «Місцевого плану управління відходами Боратинської сільської територіальної громади». До складу Комітету рекомендується включити представників органу місцевого самоврядування, громадськості і бізнесу (сільський голова та його заступники, керівники відділів виконкому, приватні підприємці, представники об'єднань громадян).

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих індикаторів включає організаційні та екологічні індикатори, індикатори здоров'я населення (табл. 1).

Індикатори для моніторингу виконання «МПУВ ...»

№	Індикатор	Показник
Відходи		
1	Обсяги утворення відходів на території громади	нормативний з тенденцією до зменшення
2	Обсяги роздільно зібраних відходів	нормативний
3	Обсяги зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів	нормативний
4	Обсяги зібраної вторинної сировини	нормативний
5	Обсяги оброблення відходів	100 %
6	Обсяги зібраних великогабаритних та ремонтних відходів	нормативний
7	Обсяги відходів, що не мають ресурсної цінності і передаються на оброблення	нормативний з тенденцією до зменшення
8	Кількість облаштованих згідно нормативних вимог контейнерних майданчиків	нормативний
9	Забезпеченість контейнерами для збирання змішаних відходів	нормативний
10	Забезпеченість контейнерами для збирання вторинної сировини за видами	нормативний
11	Забезпеченість контейнерами для збирання великогабаритних та ремонтних відходів	нормативний
12	Кількість місць видалення відходів	проектний
Здоров'я населення		
13	Ступінь зниження захворюваності по всім хворобам	зменшення
14	Ступінь зменшення загального рівня смертності	зменшення

Примітка: нормативний означає розрахований з врахуванням затверджених норм надання послуг з управління відходами, кількості утворювачів відходів, морфологічного складу побутових відходів та норм забезпеченості контейнерами.

Кількість індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

Фіксуються та аналізуються:

- ступінь виконання кожного завдання проекту;
- невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- оцінка потреб у фінансуванні;
- пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Практична реалізація моніторингу

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу – статистичні дослідження.

2. Періодичність моніторингу (вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями) – щорічно протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення – техніко-експлуатаційні, екологічні та індикатори здоров'я населення згідно табл. 9.1.

4. Методи визначення кожного із показників – статистичні методи.

5. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля у тому числі для здоров'я населення - статистичні дослідження.

6. Оприлюднення результатів моніторингу – замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік до 1 березня кожного року протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

Ускладнення, що можуть виникнути в процесі проведення CEO

Головним ускладненням, яке може виникнути у процесі проведення моніторингу виконання документа державного планування та його стратегічної екологічної оцінки – недостатність статистичних даних та даних про стан навколишнього середовища.